

**TURUN
YLIOPISTO**

Työttömien luokanopettajien kokemuksia luokanopettajan työtehtävien hakemiseen liittyvistä haasteista

Kasvatustieteiden tiedekunta
Kandidaatintutkielma

Laatijat:
Jasmine Kortelahti 2101358
Siiri Putaansuu 2101451

12.4.2024
Turun yliopisto

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Oppiaine: Kasvatustieteet

Tekijät: Jasmine Kortelahti, Siiri Putaansuu

Otsikko: Työttömien luokanopettajien kokemuksia työnhaun haasteista

Ohjaaja(t): Yliopistonlehtori Iina Männikkö

Sivumäärä: 39 sivua

Päivämäärä: 12.4.2024

Työttömyyteen ja työnhakuun liittyy haasteita. Etenkin pitkittyessään työttömyys voi aiheuttaa muun muassa terveyshaittoja ja epävarmuutta, jotka puolestaan luovat haasteita työnhakuun. Lisäksi tiedetään, että työnhakemisessa onnistumista hankaloittaa myös työmarkkinatilanne sekä työkokemuksen, ammattitaidon ja työnhakutaitojen puute.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää työttömien luokanopettajaksi valmistuneiden kokemuksia luokanopettajan työtehtävien hakemiseen liittyvistä haasteista. Lisäksi selvitettiin, millaisia tulevaisuusnäkyelmiä työtä hakevilla vastaajilla on.

Tutkimus oli luonteeltaan laadullinen tutkimus. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin kyselylomaketta, joka sisälsi avoimia ja suljettuja kysymyksiä. Tutkimukseen osallistui 19 luokanopettajaa, joista viisi oli työttömänä aineistonkeräämisen aikaan.

Yleisimmät haasteet, joita vastaajat olivat kokeneet, liittyivät kontaktien puutteeseen, riittämättömään työkokemukseen tai osaamiseen sekä huonoon työmarkkinatilanteeseen omalla työnhakualueella. Työtä hakevat opettajat pohtivat vastauksissaan tulevaisuutensa epävarmuutta. Lisäksi he olivat suunnitelleet erilaisia konkreettisia keinoja tilanteensa muuttamiseksi.

Avainsanat: työttömyys, työtön, työnhaku

Sisällysluettelo

1 Johdanto	4
1.1 Luokanopettajien työttömyys	5
1.2 Työttömyyden haitat	7
1.3 Työnhakuun ja työllistymiseen liittyvät haasteet	8
2 Tutkimusongelmat	11
3 Menetelmä	12
3.1 Osallistujat	12
3.2 Tutkimuksen toteutus	13
3.3 Aineiston käsittely	16
3.4 Tutkimusetiikka	16
4 Tulokset	18
4.1 Kokemuksia työnhaun haasteista	18
4.2 Työtä hakevien luokanopettajien tulevaisuusnäkymät	22
5 Pohdinta	24
5.1 Johtopäätökset ja saatujen tulosten pohdinta	24
5.2 Luotettavuus	28
5.3 Jatkotutkimusehdotukset	30
Lähteet	32
Liitteet	36
Liite 1. Webropol-kyselylomake	36
Liite 2. Tietosuojailmoitus	39

1 Johdanto

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää työttömien luokanopettajaksi valmistuneiden kokemuksia ja ajatuksia luokanopettajan työtehtäviin hakemisen haasteista sekä heidän tulevaisuusnäkömystään. Työllistymistä hankaloittavia tekijöitä, kuten työnhakuun ja työnhakuprosessiin liittyviä haasteita ja esteitä on tärkeää tutkia, sillä työttömyys aiheuttaa merkittäviä kustannuksia yhteiskunnalle ja haittoja yksilölle (Alasalmi ym., 2019). Yksilön kokemus omasta työttömyydestään ja sen aiheuttamista mahdollisista haitoista hyvinvoinnille voi vaikuttaa myös siihen, kuinka yksilö näkee omat tulevaisuusnäkömystensä ja mahdollisuutensa työllistyä tulevaisuudessa. Kuntouttavassa työtoiminnassa olevia pitkäistyöttömiä koskevasta haastattelututkimuksesta kävi ilmi, että vastaajat kokivat tulevaisuuden suunnittelun haastavana muun muassa tulevaisuudesta aiheutuvan epävarmuuden vuoksi (Karjalainen & Karjalainen, 2010, s. 62). Sen vuoksi on tärkeää kartoittaa kokemuksia myös tulevaisuusnäkömistä.

Työttömäksi jääminen on usein monen eri tekijän summa. Osaan työllistymiseen vaikuttavista tekijöistä yksilö voi vaikuttaa omalla toiminnallaan, kun taas toisiin tekijöihin yksilöllä on vain vähän tai ei lainkaan vaikuttamismahdollisuuksia. Yksilön on mahdollista tehdä jossakin määrin valintoja esimerkiksi koulutuksen, sosiaalisten suhteiden ja ammattitaidon suhteen. Sen sijaan esimerkiksi terveys on tekijä, johon yksilöllä on vain vähän vaikuttamismahdollisuuksia. Terveystilan edistäminen on mahdollista hyvillä elintavoilla, mutta aina hyvät elintavatkaan eivät takaa hyvää terveyttä. Heikko terveydentila voi vaikuttaa toimintakykyyn alentavasti, jolloin työmarkkinoille osallistuminen voi rajoittua. Myös ikä, etnisyys ja sukupuoli ovat työllistymiseen vaikuttavia tekijöitä, joihin yksilö ei omalla toiminnallaan pysty vaikuttamaan. (Parpo, 2007, s. 19–21, 48–50.)

On tärkeää huomioida, että työttömyys voi olla vastentahtoista, mutta toisaalta työttömäksi jääminen voi olla myös oma valinta. Se, onko työttömyys itse valittua, voi vaikuttaa siihen, kuinka vahvasti työttömyyden haitat näkyvät. Vapaaehtoisesti työttömillä negatiiviset vaikutukset ovat huomattavasti pienempiä kuin niillä, jotka ovat vasten tahtoaan työttöminä. (Chadi, 2010, s. 327–328.) Vähäiset tai riittämättömät työttömien aktivointitoimet voivat ajaa yksilön sopeutumaan työttömyyteen ja kokemaan sen elämäntapana, jolloin siitä irrottautuminen voi olla haastavampaa. (Parpo, 2007, s. 61)

Tässä tutkimuksessa keskitytään nimenomaan haasteisiin työttömyyden ja työnhaun ympärillä. On kuitenkin tarpeen olla tietoinen siitä, että työttömyys on ilmiönä laajempi, ja siihen liittyy myös muita kuin haittapuolia. Hultin ja kumppaneiden tutkimuksessa haastateltujen työttömien kokemuksen mukaan työttömyys koettiin vaikkakin passivoivana ja häpeän tunteita herättävänä, myös tilaisuutena kehittymiselle. Työttömyys tarjosi myös aikaa pohtia uutta suuntaa elämälle. (Hult ym., 2016, s. 113.) Lisäksi sillä on merkitystä, millainen suhde työttömällä on ollut menetettyyn työpaikkaan. Jos suhde työhön on ollut neutraali tai välinpitämätön, ei työttömäksi jääminen välttämättä heikennä terveyttä. Sen sijaan, jos työ on koettu epätyytyttävänä, voi työn menettäminen jopa parantaa koettua terveyttä. (Graetz, 1993, s. 720.)

Työttömyys herättää aiheena tunteita, ja keskustelupalstoilla on runsaasti puhetta työttömyydestä ja sen aiheuttamista ongelmista. Aihe on myös tällä hetkellä erityisen ajankohtainen, sillä työttömyysturva ja siihen kohdistuvat leikkaukset puhuttavat mediassa (esim. Eronen, 2024; Paukkeri, 2023; Törnudd, 2024). Tällä voi olla vaikutusta tutkittavien kokemukseen omasta tämänhetkisestä työttömyystilanteestaan. Tässä tutkimuksessa pyritäänkin herättämään keskustelua työttömyyden aiheen ja työnhaun mahdollisten ongelmien ympärillä. Lisäksi tämän tutkimuksen avulla pyritään saamaan luokanopettajien oma ääni kuuluviin.

Luokanopettajien työttömyyttä käsittelevää ja etenkin luokanopettajien omiin kokemuksiin pohjautuvaa Suomessa tehtyä tutkimusta löytyy vain vähän. Aihe on kuitenkin tärkeä tutkittavaksi, sillä luokanopettajien työttömyyteen liittyy erityisiä piirteitä. Työttömien luokanopettajien omien kokemusten kartoittaminen on aiheellista, sillä he tietävät parhaiten omasta tilanteestaan, ja he osaavat kertoa työnhaun haasteista juuri työttömän työnhakijan näkökulmasta.

1.1 Luokanopettajien työttömyys

Tilastokeskuksen työnvälitystilaston mukaan työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittautuneita peruskoulun alaluokkien opettajia oli elokuun 2023 loppuun mennessä 965 (Tilastokeskus, 2023). Todellinen työttömien luokanopettajien määrä voi kuitenkin poiketa tästä, sillä työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuminen ei ole pakollista.

Luokanopettajien työttömyydestä puhuttaessa yhdeksi ongelmaksi nousee se, että luokanopettajan vakinaisen viran löytäminen ja saaminen voi olla hankalaa. Ei ole itsestäänselvyys, että valmistumisen jälkeen on mahdollista siirtyä suoraan vakituisesti luokanopettajaksi. On tavallista, että luokanopettajat joutuvat valmistumisensa jälkeen tekemään määräaikaista töitä kerryttääkseen työkokemusta. (Heikkinen ym., 2013, s. 39.) Määräaikaissa palvelussuhteissa olevat opettajat palkataan usein vain opetuskuukausien ajaksi, minkä vuoksi opettajilla esiintyy eniten työttömyyttä kesäkuukausien aikana (Opetus ja tiede -työttömyyskassa, ei pvm., s. 7). Luokanopettajien kesätyöttömyys onkin aihe, joka puhuttaa.

Kesätyöttömyydellä tarkoitetaan, että luokanopettajan työsuhte katkeaa kesäkuukausiksi, kun opetusta ei ole koulujen loma-aikojen vuoksi. Vakituksessa työsuhteessa oleva luokanopettaja saa niin sanotun kesäkeskeytyksen ajalta kuitenkin palkan normaalisti. Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n mukaan myös määräaikaiseen luokanopettajan palvelussuhteeseen palkattavan kuuluisi saada palkka kesäkeskeytyksen ajalta, mutta osa työnantajista ei toimi näin. Säästösyistä osa työnantajista maksaa määräaikaisille luokanopettajille palkkaa vain opetuskuukausilta. (Opetusalan Ammattijärjestö OAJ, ei pvm.)

Tietyn alan työmarkkinatilanteessa voi olla vaihtelua alueittain. Alan työvoimasta voi olla yhtäaikaaisesti eri alueilla joko ylitarjontaa tai työvoimapulaa. Alueellisella kohtaantongelmalla tarkoitetaan tilannetta, jossa maassa on yhtäaikaisesti vapaita työpaikkoja ja alan osaajia, mutta ne jakautuvat eri alueille, jolloin kysyntä ja tarjonta ei kohtaa (Larja & Peltonen, 2022, s. 9). Luokanopettajien alueellisista työmarkkinatilanteen eroista ei ole saatavilla ajankohtaista julkista tutkimusta tai tilastoja. Yle kuitenkin uutisoi vuonna 2010, että yliopistokaupungeissa opettajista on ylitarjontaa, kun taas taantuvissa maaseutukunnissa hakijoita ei välttämättä ole lainkaan (Yle, 2010). Työmarkkinatilanne on voinut muuttua tästä, mutta mahdolliset alueelliset erot työmarkkinatilanteessa voivat tarkoittaa luokanopettajan virkaa toivovalle, että töiden perässä täytyy muuttaa toiselle paikkakunnalle.

Yleisesti opettajien työttömyydestä keskusteltaessa täytyy myös muistaa, että opettajia on hyvin erilaisilla koulutustaustoilla. Eri opettajilla on erilaiset työllisyystilanteet. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien ammattiryhmissä on merkittävä työvoimapula, kun taas muilla opettajilla tilanne ei ole samalla tavalla kriittinen. (Larja & Peltonen, 2023, s. 216.) Ei siis voida yleistää luokanopettajien työttömyyttä yleisesti

opettajien työttömyyden aihepiirin alle, vaan täytyy huomioida eri opettajien erilaiset tilanteet.

1.2 Työttömyyden haitat

Työttömyyden tiedetään aiheuttavan työttömälle yksilölle erilaisia haittoja, joista monet korostuvat työttömyysjakson pitkittyessä (Maunu ym., 2023). Työttömyys voi vaikuttaa negatiivisesti työttömän psyykkiseen ja fyysiseen terveyteen (esim. Aalto ym., 2008). Työttömyys voi aiheuttaa erilaisia psyykkisiä oireita, kuten ahdistusta ja stressiä. Riski mielenterveysongelmille, kuten masennukselle kasvaa. (Linn ym., 1985.) Työttömyyttä kuvaavia kirjoituksia analysoivassa artikkelissa avataan työttömien kokemuksia työttömyydestä. Työttömät kertoivat, että työttömyys koettiin häpeällisenä, nöyryyttävänä ja stressiä aiheuttavana. Työn menettäneille myös masennus oli yleistä. Koettiin, että ympäröivä yhteiskunta piti työn tekemistä itsestänselvyytenä, ja sen menetyksen takia ympäristön suhtautuminenkin muuttui. Sen myötä työtön saattoi joutua kokemaan oman tilanteensa kyseenalaistamista ja tuomitsemista. (Mäkilä, 2021.) Työttömien taloudellinen tilanne on heikentynyt verrattuna työssä käyviin. Tämä voi johtaa taloudellisiin ongelmiin. Taloudelliset ongelmat, terveyden heikentyminen ja sosiaalinen eristäytyminen voivat heikentää yksilön koettua terveyttä. (Ervasti, 2004.)

On havaittu, että aktiivisilla työnhakijoilla psyykinen hyvinvointi on huonompi passiivisiin työnhakijoihin verrattuna, mikä voi johtua esimerkiksi siitä, että aktiiviset työnhakijat kokevat passiivisia työnhakijoita enemmän pettymyksiä työnhaussa (Ylistö, 2015, s. 13). Kaikissa tutkimuksissa terveyshaittojen ja työttömyyden välisistä yhteyksistä ja syy-seuraussuhteista ei ole kuitenkaan päästy selvyyteen (Alasalmi ym., 2019, s. 16–17). Työttömyyden pitkittyessä puutteet hyvinvoinnissa lisääntyvät ja huono-osaisuus voi alkaa kasautua (Kauppinen ym., 2010, s. 234–236).

Osa työttömyyden aiheuttamista haitoista saattaa vaikeuttaa yksilön työnhakua entisestään, ja tiedetään, että työttömyysjaksot vaikuttavat negatiivisesti myöhemmän työpaikan saamiseen. Työttömyysjaksot voivat esimerkiksi heikentää yksilön työelämätaitoja, sillä niitä ei pääse kerryttämään työpaikalla. (Alasalmi ym., 2019, s. 13–14.) Tämä voi hankaloittaa yksilön työpaikan saamista.

Työttömyys saattaa vaikuttaa myös siihen, millaisia tulevaisuusnäkyviä yksilöllä on. Työttömyydestä aiheutuvat tai työttömyyteen johtaneet ongelmat voivat olla yhteydessä siihen, kuinka yksilö suunnittelee tulevaisuuttaan. (Karjalainen & Karjalainen, 2010, s. 61–62.) Työttömyys saattaa heikentää yksilön itsetuntoa, ja kokemus yhteiskuntaan kuulumisesta voi heikentyä. Tällöin myös toivo tulevaa kohtaan voi olla koetuksella. (Mäkikä, 2021.) Toisaalta työttömyyteen on saattanut johtaa esimerkiksi yksilön terveydelliset ongelmat. Yksilön toimintakyky voi olla tällöin alentunut, mikä saattaa olla esteenä työllistymiselle. (Parpo, 2007, s. 48–50.) Tämä voi myös vaikuttaa osaltaan työttömän tulevaisuuden suunnitteluun.

Yhteiskunnalle työttömyys aiheuttaa merkittäviä kustannuksia. Kustannuksia aiheutuu suorasti julkiseen talouteen ja epäsuorasti myös kotitalouksiin ja yrityksille. Työttömyyden aktiivimenot ja työttömyysturva ovat esimerkkejä julkisen talouden suorista kustannuksista. Epäsuoria kustannuksia aiheutuu muun muassa verotulojen menetyksestä ja yksilöiden tulojen menetyksistä aiheutuvista kustannuksista. Osa työttömyyden kustannuksista on hankalasti mitattavissa. Näitä on esimerkiksi työttömyyden vaikutukset yksilön ammattitaidon vanhenemiseen, hyvinvointiin ja terveyteen. (Alasalmi ym., 2019, s. 7.)

1.3 Työnhakuun ja työllistymiseen liittyvät haasteet

Työnhakuun liittyy laajasti erilaisia ongelmia, jotka vaikeuttavat työnhaun onnistumista. Pitkäaikaistyöttömiä tutkivassa haastattelututkimuksessa (Ylistö, 2015, s. 119–121) tutkittavat kertovat työnhaun epäonnistumiseen liittyvien pettymysten vaikeuttavan työnhakua. Jatkuvat epäonnistumiset lannistavat ja voivat saada kyseenalaistamaan työnhaun merkityksen. Myös haastavien elämäntilanteiden vaikutus työnhakuun nostetaan esille. Muun muassa erilaiset psyykkiset ongelmat ja päihdeongelmat voivat hankaloittaa työnhaun aloittamista.

Yksilön ammattitaito, osaaminen sekä koulutus vaikuttavat siihen, miten helppoa tai vaikeaa työnhaussa onnistuminen ja työllistyminen ovat. Jos työnhakijan koulutus ja muualta kertynyt osaaminen on riittämätöntä tai ne eivät täytä työnantajan tarpeita, työllistyminen voi olla haastavaa. (Parpo, 2007, s. 53–54, s. 61.) Toisaalta myös olemassa olevan osaamisen sanoittaminen työhakemuksissa voidaan kokea haastavaksi. Esimerkiksi Tampereen yliopistossa teetetyssä selvityksessä (Puhakka, 2017, s. 9) kyselyyn vastanneista

korkeakoulutetuista työttömistä 38 % olisi kaivannut enemmän tukea osaamisensa tunnistamiseen ja sanoittamiseen.

Yhteiskunnan rakenteelliset olosuhteet vaikuttavat osaltaan työnhaun haastavuuteen. Vallitseva työmarkkinatilanne voi vaikuttaa yksilön työnhakuhalukkuuteen. Heikko työmarkkinatilanne voi heikentää yksilön motivaatiota palkkatöiden hakemiselle, mikä saattaa ajaa yksilön etsimään elämältä muuta sisältöä kuin palkkatöissä käymisen. (Ylistö, 2015, s. 123.) Toisaalta yksilön läheiset ihmissuhteet voivat vaikuttaa myös työnhakumotivaatioon. Jos perheen ja ystävien asenteet työtä kohtaan ovat negatiivisia tai välinpitämättömiä, yksilö saattaa sosiaalistua työttömyyteen ja hänen motivaationsa hakea työtä laskee. (Parpo, 2007, s. 20.)

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymykset ovat myös yksi esiin nostettava asia työnhaun haasteista puhuttaessa. Muun muassa ikään ja sukupuoleen kohdistuva syrjintä on yleistä työnhaussa sen laittomuudesta huolimatta (Kanninen & Virkola, 2021). Elinkeinoelämän keskusliiton teettämä kyselytutkimus (Elinkeinoelämän Keskusliitto, 2018) osoitti, että etenkin yli 55-vuotiaat kokevat kohdanneensa ikäsyrjintää työnhaussa. Tiedetään myös, että kun työttömyys pitkittyy, todennäköisyys työhaastattelukutsun saamiselle pienenee merkittävästi. Tällöin työnantajat voivat ajatella tällaisen työnhakijan olevan vähemmän tuottava työntekijä. (Kroft, 2013, s. 1123.) Tämä voi lisätä entisestään yksilön kokemusta työnhaun hankaluudesta, ja voi lisätä epäonnistumisen tunteita.

Työnhakijan sosiaalisilla suhteilla ja kontakteilla potentiaalsiin työpaikkoihin ja työyhteisöihin on merkitystä työnhaun ja työllistymisen kannalta. Työnantajat voivat kokea tutun työntekijän palkkaamisen riskittömämpänä, jos heillä on jo tietoa tai kokemusta tämän työskentelytavoista ja sopeutumisesta työyhteisöön. Jos työnhakijalla ei ole tällaisia verkostoja, työnhaku ja työllistyminen voivat vaatia häneltä muita hakijoita enemmän vaivannäköä ja työn kannalta relevanttia osaamista sekä parempia työelämä- ja työnhakutaitoja. (Parpo, 2007, s. 19–20.)

Osa työnhaun onnistumista hankaloittavista tekijöistä, kuten heikko terveyden tila, rajoittunut toimintakyky tai puutteellinen osaaminen ja koulutus saattavat olla niin merkittäviä haittoja, että ne hidastavat tai estävät työllistymistä yksinään. Sen sijaan joidenkin yksittäisten tekijöiden vaikutus on vähäinen, mutta kasautuessaan ne haittaavat henkilön työnhakua

merkittävästi. Tämän vuoksi työttömän työnhakijan kokemuksista on tarkoituksenmukaista pyrkiä saamaan mahdollisimman kattava kokonaiskuva. (Parpo, 2007, s. 57.)

2 Tutkimusongelmat

Tutkimuksessa selvitettiin työttömien ja aiemmin työttömänä olleiden luokanopettajaksi valmistuneiden kokemuksia luokanopettajan työtehtävien haun haasteita. Tutkimus jaettiin kahteen kysymykseen. Ensimmäisen kysymyksen kautta tarkastellaan vastaajien kokemuksia siitä, millaisia työnhaun haasteita he ovat työttömänä kohdanneet luokanopettajan työtehtäviä hakiessa. Toisessa kysymyksessä keskitytään vastaajien tulevaisuusnäkyisiin.

Tutkimuskysymykset ovat:

1. Millaisia kokemuksia työttömillä luokanopettajaksi valmistuneilla on luokanopettajan työtehtävien hakemiseen liittyvistä haasteista?
2. Millaisia tulevaisuusnäkyisiä työtä hakevilla luokanopettajilla on?

3 Menetelmä

3.1 Osallistujat

Tutkimukseen osallistui 19 luokanopettajiksi (kasvatustieteen maisteriksi) valmistunutta henkilöä, jotka olivat tutkimushetkellä tai aiemmin olleet työttöminä, mutta olivat hakeneet luokanopettajan töitä ja olivat kiinnostuneita pidemmästä vakituisesta tai määräaikaisesta työsuhteesta. Pidemmäksi työsuhteeksi tässä tutkimuksessa katsottiin työsuhde, joka kestää vähintään yhden kokonaisen lukukauden. Vastaajista viisi oli tällä hetkellä työttömänä ja 14 olivat olleet työttömänä aikaisemmin.

Tässä tutkimuksessa otettiin huomioon sellaiset osallistujat, jotka olivat tutkimushetkellä työttöminä, mutta myös ne, joilla oli aikaisempaa kokemusta työttömyydestä luokanopettajaksi valmistumisen jälkeen. Tutkimuksessa työttömäksi määriteltiin tilastokeskuksen määritelmän (Tilastokeskus, ei pvm.) mukaisesti henkilö, joka on "tutkimusviikolla työtä vailla, on etsinyt työtä aktiivisesti viimeisen neljän viikon aikana palkansaajana tai yrittäjänä ja voisi vastaanottaa työtä kahden viikon kuluessa". Tässä ei siis poissuljettu henkilöitä, jotka tekivät tai olivat tehneet työttömyyden aikana satunnaisia keikkatyövuoroja tai hankkivat muutoin lisätienestejä muilla töillä.

Vastaajien valmistumisvuosi vaihteli vuodesta 1979 vuoteen 2023. Valmistumisvuoden mediaani oli 2015 ja keskiarvo 2011. Vastaajilla oli luokanopettajan työkokemusta hyvin vaihtelevasti. Lyhyimmillään kokemusta oli kolme kuukautta ja pisimmillään 23 vuotta. Kaksi vastaajista kertoi tehneensä vain muutamia sijaisuuksia, mutta tästä ei voitu päätellä sijaisuuksien pituutta.

Työttömyysjaksojen kesto oli myös vaihteleva. Lyhimmillään työttömyysjakso oli kestänyt yhden kuukauden ja pisimmillään vastaaja kertoi olleensa työttömänä 2006–2010, eli neljän vuoden ajan. Neljä vastaajaa kertoi olleensa työttömänä ainoastaan koulujen kesäkeskeytysten aikana. Yhden vastaajan työttömyysjakso oli kestänyt vuodesta 2006 vuoteen 2010. Tätä vastaajaa lukuun ottamatta jokainen vastaajista, joiden työttömyysjakso oli jo päättynyt, kertoi viimeisimmän työttömyysjakson päättyneen aikaisintaan vuonna 2020. Kaikki mainitut työttömyysjaksot sijoittuivat vuosien 1979 ja 2024 välille. Kolme vastaajista ei ilmoittanut työttömyysjaksojensa ajankohtaa. Lisäksi kuusi vastaajaa kertoi, että osa heidän työttömyysjaksoistaan oli sijoittunut nimenomaan kesäkeskeytyksen ajalle.

Tutkimuksessa kartoitettiin vastaajien koulutustaustaa. Tällä haluttiin selvittää mahdollisia lisäkoulutuksia tai pätevyyskysymyksiä, joista voisi mahdollisesti olla hyötyä luokanopettajan työtä haettaessa. Kysymys oli tulkittu hyvin eri tavoin. Osa vastaajista oli kertonut yksityiskohtaisesti koulutustaustastaan, esimerkiksi sivuaineista ja muista tutkinnoista. Kuusi vastaajista kertoi heillä olevan aineenopettajan pätevyys. Yksi vastaaja mainitsi, että hänellä on myös erityisluokanopettajan pätevyys. Osa vastaajista ei kuitenkaan esimerkiksi maininnut luokanopettajatutkintoon kuuluvia sivuaineita tai saattoi listata ainoastaan muiden alojen ammattitutkinnot, eikä heidän vastaustensa perusteella siis voida varmuudella tietää millaista erityisosaamista heillä on tai ei ole opettajankoulutuksen kautta kertynyt.

Kyselyssä haluttiin tietää, olivatko vastaajat tehneet luokanopettajan sijaisuuksia opintojen aikana. 15 vastaajaa kertoi tehneensä sijaisuuksia. Lisäksi kysyttiin avoimella kysymyksellä, oliko vastaaja kokenut hyötyneensä sijaistamisesta. Kahdeksan vastaajaa koki, että hyötyä oli ollut. Neljä vastasi, etteivät olleet kokeneet hyötyneensä sijaistamisesta.

Kyselyssä kysyttiin vastaajien halukkuutta muuttaa toiselle paikkakunnalle töiden perässä. 16 vastaajaa ilmaisi selkeästi, ettei halua tai pysty muuttamaan nykyiseltä kotipaikkakunnaltaan työn perässä. Yhdeksän vastaajaa kuitenkin toi esille hakevansa töitä lähipaikkakunnilta ja pidemmänkin ajomatkan päästä.

3.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus oli luonteeltaan kvalitatiivinen eli laadullinen. Laadullisen tutkimuksen kohteena ovat tavallisesti ihmisten subjektiiviset kokemukset ja ajatukset, joiden perusteella voidaan pyrkiä ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä tai aihetta (Juuti & Puusa, 2020). Tässä tutkimuksessa tarkastellaan vastaajien omia kokemuksia työnhaun haasteista. Laadullisen tutkimuksen menetelmät soveltuvat tähän tutkimukseen siis hyvin. Tutkimuksen aineisto kerättiin kyselylomakkeen avulla. Kysely on aineistonkeruumenetelmä, jossa osallistujat täyttävät kyselylomakkeen esimerkiksi valvotussa ryhmätilanteessa tai itsenäisesti kotonaan (Eskola, 1975, s. 158).

Aineistonkeruumenetelmäksi valittiin kyselytutkimus, koska sen avulla oli mahdollista kerätä laajasti vastauksia eri tilanteissa olevilta henkilöiltä ympäri Suomea (Cohen ym., 2018, s. 334). Työttömyys voidaan kokea arkana ja häpeällisenä asiana, jolloin sen esiin tuominen voidaan kokea epämiellyttävänä (Mäkilä, 2021). Kyselylomake on anonyymi, ja siihen

vastatessa ei tarvitse olla kasvokkain kontaktissa tutkijan kanssa (Cohen ym., s. 333).

Kyselytutkimuksen ajateltiin olevan vastaajille mahdollisesti matalamman kynnyksen tapa osallistua tutkimukseen kuin haastattelututkimus.

Kysely toteutettiin Webropol-lomakkeella. Tutkimuksen kyselylomakkeessa oli 13 kysymystä, joista yhdeksän oli avoimia kysymyksiä ja neljä monivalintakysymyksiä. Avointen kysymysten tarkoituksena oli saada vastauksia sellaisiin kysymyksiin, joihin oli paljon tulkinta- ja vastausmahdollisuuksia. Niiden avulla ei rajoitettu vastauksien pituutta, eikä annettu valmiita vastausvaihtoehtoja. Näin oli mahdollista kerätä laajempia ja yksityiskohtaisempia kuvauksia kuin pelkillä monivalintakysymyksillä. Suljetuissa kysymyksissä oli valmiit vastausvaihtoehdot, jotka oli luotu aiemman tutkimustiedon perusteella. Suljetut kysymykset ovat vastaajalle nopeampia vastata. Tällöin on suurempi mahdollisuus, että vastaaja jaksaa vastata kyselyyn loppuun saakka. Lisäksi niiden avulla voitiin varmistaa, että aineistoa saadaan riippumatta siitä, kuinka kyvykkäitä vastaajat ovat ilmaisemaan itseään kirjallisesti. (Cohen ym., s.321–322.)

Vastaajien taustatietoja koskevat kysymykset olivat avoimia kysymyksiä eikä niissä ohjattu antamaan vastausta tietyssä muodossa. Taustamuuttujina kerättiin tieto tutkimukseen osallistuneiden opettajien valmistumisvuodesta (K4), valmistumisen jälkeisten työttömyysjaksojen pituudesta ja ajankohdasta (K2) sekä kertyneestä työkokemuksesta luokanopettajan tehtävistä (K5). Lisäksi vastaajia pyydettiin kertomaan koulutustaustastaan, kuten muista pätevyyksistä, sivuaineista ja täydennyskoulutuksista (K6). Niiden kautta hankittu tai hankkimatta jäänyt osaaminen saattaa vaikuttaa työnhakuun ja sen onnistumiseen (Parpo, 2007, s. 53–54, s. 61).

Kysymys 7 oli monivalintakysymys. Siinä kysyttiin, onko vastaaja tehnyt opettajan sijaisuuksia opettajaopintojen aikana. Avoimella kysymyksellä 8 kysyttiin, onko vastaaja kokenut, että opintojen aikana tehdyistä sijaisuuksista olisi ollut hyötyä, ja jos, niin millaista. Sijaisuuksia kartoittavilla kysymyksillä haluttiin selvittää, onko opintojen aikana tehdyillä sijaisuuksilla merkitystä valmistumisen jälkeisen työnhaun kannalta.

Tutkimuslomakkeen kysymyksillä 9 ja 10 pyrittiin keräämään ensisijaisesti tutkimusongelmaan 1 liittyvää aineistoa. Kysymys 9 oli monivalintakysymys, joka oli muotoiltu näin: “Millaiset seikat ovat hankaloittaneet työnhakua? Valitse kolme sinulle

tärkeintä”. Kysymyksen vastausvaihtoehdot laadittiin teoriaosiossa esiteltyjen aiemmissa tutkimuksissa havaittujen työnhaun haasteiden perusteella. Kysymys 10 oli avoin kysymys, joka oli muotoiltu näin: “Kerro lisää siitä, millaisia haasteita olet kohdannut työnhaussa? Mitkä tekijät ovat vaikeuttaneet työpaikan saamista?”

Tutkimuslomakkeen kysymyksillä 11–13 pyrittiin keräämään ensisijaisesti tutkimuskysymykseen 2 vastaavaa aineistoa. Kysymys 11 oli monivalintakysymys, jossa kartoitettiin osallistujien ajatuksia ja tunteita tulevaisuuden työnhakuun liittyen. Kaksi vastausvaihtoehtoa kartoitti vastaajien luottamusta siihen, saisivatko he tulevaisuudessa töitä opettajana. Lisäksi kartoitettiin vastaajien kokemusta itseluottamuksesta, sillä työttömyys saattaa vaikuttaa itseluottamukseen heikentävästi (Mäkilä, 2021). Yksi vastausvaihtoehdoista koski sitä, kokeeko vastaaja työnhaun toivottomana. Kysymys 12 oli monivalintakysymys, jossa kartoitettiin osallistujien tulevaisuuden suunnitelmia. Viimeinen kysymys oli avoin kysymys, joka oli muotoiltu näin: “Millaisia suunnitelmia sinulla on tulevaisuuden työnhakusi suhteen? (Kysymys ei koske sinua, jos työskentelet tällä hetkellä luokanopettajana.)”

Asuinpaikkakuntaa kartoittava kysymys (K1) jätettiin analyysivaiheessa analyysin ulkopuolelle. Kyselylomake laadittiin tätä tutkimusta varten. Kysymykset laadittiin teoriaosiossa esitellyn aikaisemmin tehdyn tutkimuksen perusteella.

Kyselylomake esitestattiin lähettämällä se kolmelle testaajalle, joilta pyydettiin palautetta lomakkeesta. Esitestauksen kautta pyritään parantamaan tutkimuksen reliabiliteettia ja validiteettia. Samalla voidaan testata, toimiiko kyselylomake toivotulla tavalla. (Cohen ym., s. 341.) Palautteen perusteella kyselylomakkeeseen tehtiin pieniä korjauksia kysymysten muotoilun osalta. Testaajat olivat korkeakouluopiskelijoita, jotka eivät kuuluneet tutkimuksen kohderyhmään. He eivät osallistuneet tutkimukseen. Esitestauksen jälkeen tutkimuslomake lähetettiin Facebookissa eri ryhmiin, joissa ajateltiin mahdollisesti olevan tutkimuksen kohderyhmään kuuluvia henkilöitä. Mukana oli opettajille suunnattuja ryhmiä sekä työttömyyteen liittyviä ryhmiä. Lisäksi tutkimuslomake lähetettiin useiden kaupunkien Puskaradio-ryhmiin. Puskaradio-ryhmät ovat eri kaupunkien paikallisia keskustelupalstoja, joissa käsitellään paikkakuntien ajankohtaisia aiheita. Aineisto kerättiin tammi- ja helmikuun aikana vuonna 2024.

3.3 Aineiston käsittely

Analyysin käsittely toteutettiin Sarajärven ja Tuomen esittelemään (2018, s. 104) Timo Laineen laadullisen tutkimuksen etenemisen runkoon pohjautuen. Aineiston käsittely aloitettiin siirtämällä kyselylomakkeesta saatu aineisto Webropolista Word-dokumenttiin. Aineistoon tutustuttiin ensin lukemalla se läpi. Aineistosta koottiin Word-dokumenttiin kysymyskohtaiset taulukot. Tämän jälkeen aineiston analyysiyksiköt eriteltiin ja koodattiin. Vastajat ja vastaukset koodattiin esiintymisjärjestyksessä. Esimerkiksi raportissa koodaus “V1, K2” tarkoittaa vastaajan yksi vastaus kysymykseen kaksi. Koodimerkkejä käytettiin aineiston jäsentelyyn ja analyysin helpottamiseksi (Sarajärvi & Tuomi, 2018, s. 105). Analyysiyksiköt ryhmiteltiin alustavasti sen mukaan mihin tutkimusongelmiin ne liittyivät.

Aineiston analysoinnissa hyödynnettiin aineistolähtöistä teemoittelua. Teemoittelun tarkoituksena on löytää aineistosta tutkimusongelman kannalta oleelliset aiheet (Juhila, 2021b). Teemoittelun avulla pystytään myös tarkastelemaan sitä, mitä teemojen sisällä on sanottu sekä vertailemaan niiden esiintymistä. Aineistolähtöisyys tarkoittaa sitä, että tutkimuksen teemat nousevat aineistosta eikä niitä ole etukäteen määritelty. Alustavan ryhmittelyn jälkeen aineistosta alettiin etsiä toistuvia aihepiirejä analyysiyksiköiden välillä. (Sarajärvi & Tuomi, 2018, s. 107–108.) Tässä hyödynnettiin värikoodausta eli “värikynät”-tekniikkaa, eli korostettiin aihepiirit omilla väreillään (Juhila, 2021a). Korostetuista aihepiireistä tiivistettiin vielä tämän jälkeen suurempia yhtenäisiä lopullisia teemoja raportointia varten. Tulokset raportoitiin saatujen teemojen pohjalta.

3.4 Tutkimusetiikka

Tutkimuksen kaikissa vaiheissa otettiin huomioon tutkimuseettiset periaatteet hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti. Näihin kuuluu muun muassa tutkimuksen luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto. (Hyvä Tieteellinen Käytäntö (HTK), ei pvm.) Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista, ja vastaamisen sai keskeyttää missä vaiheessa tahansa (Cohen ym., 2007, s. 317). Tämä kerrottiin selkeästi sekä tutkimuslomakkeella että viestissä, jonka yhteydessä vastaajia kerättiin. Tutkimuksen osallistujien henkilöllisyys ei käynyt ilmi missään tutkimuksen vaiheessa, ja vastaukset lomakkeella olivat täysin anonyymeja.

Tutkimusta varten kerättiin vastaajien henkilötietoja. Tutkimukseen kerättiin vain tutkimuksen aiheen kannalta välttämättömät henkilötiedot. Kerättäviä henkilötietoja oli asuinpaikkakunta ja vastaajien koulutustausta. Koska tutkimusaineistoa varten kerättiin henkilötietoja, tutkimusta varten täytettiin tietosuojalainsäädännön mukainen Turun yliopiston tietosuojailmoitus (Liite 2). Linkki tietosuojailmoitukseen oli myös vastaajien saatavilla kyselylomakkeen alussa ennen vastaamisen aloittamista. Lomakkeelta saatu data tallennettiin tietoturvallisesti Turun yliopiston pilvipalveluun ja säilytetään siellä asianmukaisesti. Vastaajille on myös kerrottu kyselylomakkeen alussa, että saatuja tuloksia voidaan mahdollisesti hyödyntää Pro Gradu -tutkielmassa. Kandidaatintutkielman palauttamisen jälkeen aineisto hävitetään kahden vuoden kuluessa, jolloin mahdollinen Pro Gradu -tutkielma on arvioitu, tai tutkijat ovat valmistuneet nykyisestä tutkinto-ohjelmasta.

Kyselylomakkeen avulla kerätyt vastaukset olivat tutkimuksen aineistoa. Aineisto tallennettiin tietoturvallisesti yliopiston Seafire-pilvipalveluun. Kun aineistoa siirrettiin erillisiin tiedostoihin ja kansioihin, ne nimettiin selkeästi ja tallennettiin tietoturvallisesti. Tutkielman valmistumisen jälkeen tiedostot säilytetään asiaankuuluvasti Seafire-pilvipalvelussa. Tutkielman rekisterinpitäjinä toimivat tutkielman laatijat.

4 Tulokset

Tässä luvussa käsitellään tutkimuksesta saatuja tuloksia. Tutkimustulokset on jaettu alalukuihin tutkimuskysymysten mukaan.

4.1 Kokemuksia työnhaun haasteista

Työnhaun haasteisiin liittyviä teemoja muodostettiin aineiston perusteella seitsemän. Teemat on esitelty taulukossa 1. Taulukossa on esitelty teeman nimi, ja lisäksi lukumäärä, kuinka monen osallistujan vastauksista nousi jotakin teemaan liittyvää ainakin jossain vaiheessa kyselylomakkeen aikana. Teemat valittiin sen mukaan, mitkä asiat korostuivat aineistosta.

Taulukko 1: Teemat liittyen työnhaun haasteisiin

Teema	Mainintoja eri osallistujilta (n = 19)
kontaktien ja sosiaalisten suhteiden puute	16
huono työmarkkinatilanne	13
relevantin osaamisen ja pätevyyksien puuttuminen	11
riittämätön työkokemus	7
työnhaussa koettu syrjintä	6
persoonallisuus työnhaun haasteena	2
työnhakutaitojen puutteellisuus	2

16 vastaajaa nosti ainakin jossain kyselylomakkeen kohdassa esiin kontaktien ja sosiaalisten suhteiden vaikutuksen työnhaussa. Koettiin, että joillain alueilla Suomessa koulutus tukee töiden saamista, kun taas jossain päin Suomea töitä saa vain suhteiden kautta. Koettiin myös, että koska päteviä hakijoita on paljon, päädytään palkkaamaan tuttuja virkoihin. Lisäksi monivalintakysymyksessä, missä kysyttiin kolmea vastaajalle tärkeintä työnhakua hankaloittavaa seikkaa, 12 vastaajista valitsi vaihtoehdon, ettei heillä ole tarpeeksi verkostoja mahdollisiin työpaikkoihin.

(V15, K10): Kunnassamme liian moni työpaikka menee "tutun tutulle", vaikka oikeasti joku muu saattaisi olla pätevämpi.

(V3, K10): Kun saisi jalan oven väliin, sijaisuuksia alkaisi varmasti tulemaan ja sitä kautta mahdollisesti pidempiäkin pätkiä.

Opiskeluaikeisia sijaisuuksia kartoittavassa kysymyksessä (K8) useimmissa vastauksissa nousi esiin kontaktien merkitys. Vastaajat, jotka olivat kokeneet hyötyneensä opintojen aikaisten sijaisuuksien tekemisestä, kertoivat, että olivat saaneet sijaisuuksien kautta kontakteja kouluihin. Tämä oli helpottanut valmistumisen jälkeisessä työllistymisessä. Sen sijaan ne vastaajat, jotka eivät olleet kokeneet hyötyneensä sijaisuuksien tekemisestä, kertoivat muun muassa, että olivat muuttaneet toiselle paikkakunnalle opintojen jälkeen. Sijaistamisesta ei siis ollut hyötyä, koska mahdolliset kontaktit jäivät toiselle paikkakunnalle.

(V13, K8): On ollut hyötyä. Jalansijan saamiseksi "oven väliin" kouluissa täytyy tehdä sijaisuuksia jo opiskeluvaiheessa, jotta tulee rehtoreille tutuksi. Tämä helpottaa työnhakua hivenen valmistumisen jälkeen.

Vastauksissa nostettiin esiin se, että virkojen "petaaminen" hankaloittaa töiden saamista. Virkojen petaamisella tarkoitetaan sitä, että julkiseen hakuun tulevaan työpaikkailmoitukseen on jo valittu tekijä esimerkiksi koulun sisältä.

Huono työmarkkinatilanne omalla hakualueella koettiin työnhakua vaikeuttavaksi asiaksi. Työmarkkinatilanteeseen liittyviä mainintoja tuli kaikkiaan 13 osallistujalta. 10 osallistujaa valitsi työnhakua hankaloittaneita tekijöitä kartoittaneessa monivalintakysymyksessä, (K9) vastausvaihtoehdon "liian vähän työpaikkoja avoinna omalla hakualueella". Kaksi vastaajaa vastasi lisäksi, että alueella oli liikaa hakijoita. Lisäksi kolme vastaajaa, jotka eivät olleet valinneet monivalintakysymyksessä teemaan liittyviä vaihtoehtoja mainitsi kuitenkin avoimissa kysymyksissä liiallisen kilpailun hankaloittavan työnhakua.

(V8, K10): Muilla on enemmän kokemusta ja kilpailu alueella on kovaa.

(V9 K10): Opettajankoulutuspaikkakunta, jossa on enemmän opettajia työttömänä kun vapaita työpaikkoja. Sama tilanne myös ympäruskunnissa.

Työnhakua haastavoittavana tekijänä mainittiin työkokemuksen riittämättömyys. Monivalintakysymyksessä 9, jossa selvitettiin työnhakua hankaloittaneita tekijöitä, seitsemän vastaajaa valitsi vaihtoehdon "riittämätön kokemus opettamisesta työpaikan saamiseksi". Koettiin, että kilpailun ollessa kovaa, työt menevät enemmän kokemusta omaaville, ja että työhaastattelukutsun saaminen on haasteellista vähäisellä kokemuksella. Avoimessa kysymyksessä, jossa kysyttiin vastaajien kokemuksia siitä, millaisia haasteita he olivat kohdanneet työnhaussa, yksi vastaajista vastasi näin:

(V6, K10): Koska vain vähän työkokemusta, ei pääse edes haastatteluihin vuoden viransijaisuuksien haussa.

Vastauksista yhdeksi teemaksi nousi relevantin osaamisen ja pätevyysien puuttuminen. Vastaajat mainitsivat muun muassa musiikin ja puukäsityön olevan sellaisia oppiaineita, joiden osaamista olisi tarvittu haettuihin tehtäviin. Vastauksista nousi myös, että tietyillä aineparipätevyyksillä, kuten liikunta + terveystieto sekä historia + yhteiskuntaoppi töiden saaminen on helpompaa. Sen sijaan vastaajien mukaan epätyypillisemmät aineparit voivat hankaloittaa töiden saamista.

(V2, K10): Alueella on ylitarjontaa luokanopettajista. Silloin on vaikea erottua muista hakijoista. Pitäisi olla jokin erottuva sivuaine, kuten musiikki.

(V9, K10): Musiikin sivuaineen puuttuminen on ollut akilleen kantapää useamman kerran työllistymisen kannalta.

(V10, K10): Vaaditaan musiikin ja kovien materiaalien osaamista.

(V13, K10): Opiskeluaikana minua kannustettiin yliopiston puolesta lukemaan epätyypillinen ainepari (terveystieto & historia). En tiennyt työkentästä niin nuorena vielä mitään ja tein selkeän virheen. Pätevyyspaketillani on hirveästi haittoja, mutta toisaalta hyötyjä. En olisi nytkään töissä nykyisessä paikassani ilman terveystiedon aineenopettajan pätevyttäni, mutta pitkän tähtäimen työtä (virkaa) minun on lähes mahdotonta ainekombollani saada, sillä virkoihin edellytetään edelleen aineparipätevyyttä liikunta + terveystieto tai historia + yhteiskuntaoppi. Jään auttamatta kehän ulkopuolelle.

Vastaajat olivat kokeneet työnhaussa syrjintää ikänsä vuoksi. Vastaajat kokivat, että nuoremmat hakijat olivat menneet työnhaussa heidän edelleen. Tähän yhdistettiin myös osin vanhentunut työkokemus. Koettiin, että opetuslalla oli tapahtunut muutoksia, joihin tarvitsisi lisäkoulutusta töiden saamiseksi.

(V11, K10): Ikä 49 v. ("liian vanha"), ei kokemusta yhteisopettajuudesta. Ei työssäoloa opetuslalla viime vuosilta, joten uusimmat "opetussovellukset" tms. ei hallussa. Ei tuttua rehtoriverkostoa.

Lisäksi yksittäisistä vastauksista nousi esiin myös muuhun kuin ikään liittyvää syrjintää. Yksi vastaaja koki, että töihin halutaan palkata miespuolisia henkilöitä. Kun kysyttiin millaiset tekijät ovat vaikeuttaneet työpaikan saamista, yksi vastaaja kertoi olevansa nainen, jolla on lapsia.

Vastaajat nostivat vastauksissaan esille niin virkojen kuin määräaikaistenkin töiden hakuun liittyviä kokemuksia. Osa vastaajista koki, että erityisesti virkojen saaminen oli haastavaa. Lisäksi lyhyiden sijaisuuksien saaminen koettiin kahdessa vastauksista haastavana. Tietyillä alueilla ei tunnu olevan sijaisuuksia tarjolla, ja oman auton puuttuminen hankaloittaa kauemmas sijaistamaan pääsemistä.

Vastauksista nousi myös esiin se, että määräaikaisten työsuhteiden ketjuttaminen on joillain alueilla hyvin yleistä. Tällä tarkoitetaan sitä, että virkoja ei tarjota, vaan opettajat työllistetään määräaikaisiin töihin esimerkiksi yhden lukuvuoden ajaksi, ja tätä jatketaan useiden lukuvuosien ajan. Sen takia viran saaminen on hankalaa, ja viran tullessa hakuun saattaa olla, että siihen on jo valittu koulun sisältä tekijä, jonka määräaikaista työsuhdetta on ketjutettu jo pidemmän aikaa.

(V13, K10): Joka kevät kuluu työhakemuksia täytellen määräaikaisessa virassa notkuen. Omaa elämää on haasteellista suunnitella eteenpäin, kun ikinä ei voi olla varma, missä seuraavana syksynä työnsä aloittaa. Opettajan työ itsessään on kuluttavaa ja viikonloput työhakemuksia täytellen kuluttavat lisää. Tiivistettynä työnhaku on turhauttavaa.

Kaksi vastaajaa koki persoonallisuuteensa liittyvät tekijät haasteena työnhaussa.

(V16, K10): En ole rehtoreiden mielistelijä, vissiin huono puhuja ja liian ujo, en sellainen perusekstrovertti kuin kaikki muut opettajat täällä [kotipaikkakunnan] seudulla.

(V18, K10): Oman persoonan ongelmat (en smalltalkkaa, vaan puhun asiaa, lämpenen hitaasti uusissa ympyröissä).

Puutteelliset työnhakutaidot olivat hankaloittaneet työnhakua. Molemmat vastaajat ilmoittivat ensisijaisia haasteita kartoittaneessa monivalintakysymyksessä (K9) kokevansa työnhakulomakkeet ja -järjestelmät hankaliksi. Toinen vastaaja valitsi lisäksi vaihtoehdon ”epäselkeät ja/tai puutteelliset tiedot työpaikkailmoituksessa”. Yksittäisessä vastauksessa todettiin, että opettajankoulutuslaitos ei ollut tarjonnut opiskeluaikoina riittävää tukea siitä, miten opettajan työhakemuksia tulisi täyttää.

(V13, K10): Kuntarekryyn ympätyillä sepustuksilla on mahdotonta erottaa joukosta. OKL ei myöskään ikinä omina opiskeluvuosinani tarjonnut tietoa tai koulutusta opettajan työhakemuksen tekemiseen. Valmistuttuani minun oli vain ryhdyttävä opettelemaan lomakkeella erottumista yrityksen ja erehdyksen kautta.

4.2 Työtä hakevien luokanopettajien tulevaisuusnäkymät

Toisen tutkimuskysymyksen mukaan jaettiin teemat koskien vastaajien tulevaisuusnäkyimiä (Taulukko 2). Teemat jaettiin kahteen yläluokkaan: tuntemuksiin ja konkreettisiin toimiin. Näiden pohjalta luotiin alaluokat. Taulukkoon merkittiin lukumäärä, kuinka monen osallistujan vastauksista nousi jotakin alaluokkaan liittyvää ainakin jossain vaiheessa kyselylomakkeen aikana.

Taulukko 2: Teemat liittyen tulevaisuusnäkyimiin

Yläluokat	Alaluokat	Mainintoja eri osallistujilta (n = 19)
tuntemukset	negatiiviset tunteet	9
	positiiviset tunteet	6
konkreettiset toimet	työhaun jatkaminen samaan malliin	9
	alanvaihto	8
	lisäkouluttautuminen	7
	kokemuksen kerryttäminen sijaisuuksilla ja määräaikaisuuksilla	7

Tutkimuslomakkeen yhden monivalintakysymyksen avulla kartoitettiin työnhakijoiden tuntemuksia tulevaisuuden työnhakuun liittyen. Osa vastausvaihtoehdoista kartoitti opettajien uskoa siihen, saisivatko he opettajan töitä tulevaisuudessa. 10 vastaajaa valitsi vastauksista tähän teemaan liittyviä vaihtoehtoja. Heistä kuusi uskoi ja neljä ei uskonut saavansa luokanopettajan työpaikkaa jossain vaiheessa. Nämä neljä vastaajaa olivat olleet vähintään seitsemän kuukautta työttöminä. Viisi vastaajaa vastasi työhaun tuntuvan toivottomalta ja ainoastaan yksi luottavansa itseensä työnhakijana.

Monen osallistujan vastauksissa nousi esille pyrkimys tai haave saada vakituinen luokanopettajan virka. Moni ajatteli sen kuitenkin olevan vaikeaa ja vievän aikaa. Jotkut vastaajista aikoivat hakea tulevaisuudessa eripituisia määräaikaisia työpaikkoja. Ne nähtiin myös keinona helpottaa viran saantia.

(V13, K11): Määräaikaisia virkoja riittää, mutta mikäli pysyn [nykyisellä asuinpaikkakunnalla] saan viran vasta yli 40-vuotiaana.

Sijaisuudet nostettiin myös esiin tulevaisuudensuunnitelmia kysyttäessä. Vastaaja kertoi, että yrittää löytää lyhyitä sijaisuuksia, ja sitä kautta kokemuksen karttuessa myös pidempiä työsuhteita

Moni kertoi määräaikaisten työsuhteiden ja niiden myötä tulevaisuuden epävarmuuden olevan uuvuttavaa tai ahdistavaa. Yksi vastaaja kertoi, että määräaikaisten työsuhteiden vuoksi hän joutuu olemaan epävarma seuraavan lukuvuoden työtilanteesta. Tämän vuoksi elämää on haasteellista suunnitella eteenpäin. Hän koki myös, että opettajan työn kuluttavuuden lisäksi työhakemusten jatkuva täyttäminen kuluttaa entisestään.

(V9, K13): Toivon vielä pääseväni luokanopettajan tehtävään, koska työ on minulle todella mieluisaa. Toki, jatkuvat pätkätyöt ja eripituiset sijaisuudet kuormittavat taloutta ja mieltä.

Kaikkiaan kahdeksan osallistujaa mainitsi vähintään harkinneensa alanvaihtoa. Kiinnostus alanvaihtoa kohtaan nousi avoimen kysymyksen vastauksista, missä kysyttiin, millaisia suunnitelmia vastaajilla on tulevaisuuden työhaun suhteen. Syiksi alanvaihtohalukkuudelle kerrottiin esimerkiksi määräaikaisten työsuhteiden aiheuttama uupumus ja epävarmuus. Kaikki vastaajat eivät kertoneet miksi haluaisivat vaihtaa alaa.

(V9, K10): Jään ensisyksynä äitiyslomalle, joten tällä hetkellä työnhaku ei mietitytä paljon, vaikka olen määräaikaisessa työsuhteessa. Kuitenkin ammatinvaihto on käynyt mielessä, jos ei virkaa irtoa muutaman vuoden sisällä.

Opettajat olivat pyrkineet parantamaan työllistymismahdollisuuksiaan myös muunlaisin keinoin. Yksi vastaaja oli harkinnut auton hankkimista työmatkojen helpottamiseen ja laajentaakseen siten mahdollisuuksiaan hakea töitä useammista kouluista.

Yksi vastaajista nosti myös huolensa hallituksen muutoksia kohtaan koskien sosiaaliturvan leikkauksia. Hän kirjoitti vastauksessaan, että muutosten takia lyhyiden sijaisuuksien kannattavuus huononisi. Tämän vuoksi itsensä motivoiminen on haastavaa, koska kannustuksen- ja onnistumisen tunteet puuttuvat.

5 Pohdinta

5.1 Johtopäätökset ja saatujen tulosten pohdinta

Tässä tutkimuksessa selvitettiin työttömien luokanopettajaksi valmistuneiden kokemuksia luokanopettajan työtehtävien hakemiseen liittyvistä haasteista. Tarkoituksena oli kartoittaa yleisiä kokemuksia, sekä selvittää vastaajien tulevaisuusnäkyviä.

Tuloksista ilmeni, että etenkin kontaktien puute koettiin merkittävänä luokanopettajan työtehtävien hakemista vaikeuttavana tekijänä. Sosiaalisten suhteiden ja kontaktien tiedetään aiemman tutkimuksen perusteella vaikuttavan työnhakuun (Parpo, 2007, s. 19–20). Suomessa ei kuitenkaan ole tehty vertaisarvioitua tutkimusta kontaktien ja verkostojen merkityksestä juuri opettajien työnhaussa ja rekrytoinnissa. Vastaajat kertoivat kyselyssä omia subjektiivisia ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Osa vastaajista kertoi, että kontaktien puute oli vaikeuttanut työnhakua ja teki oletuksen, että työtehtäviin valitaan sellaiset, joilla on jo ennestään tarvittavia kontakteja. Tämän perusteella ei kuitenkaan voida tehdä johtopäätöksiä siitä, missä määrin kontaktien puute on todellisuudessa vaikuttanut juuri näiden osallistujien rekrytointipäätöksiin. Aiempi tutkimus tukee kuitenkin väitettä, että kontakteilla on vaikutusta työnhakuun. Lisäksi opintojen aikana tehdyt sijaisuudet olivat useilla vastaajilla helpottaneet myöhempää työnhakua, sillä sijaisuuksien kautta oli syntynyt tärkeitä kontakteja sijaistettaviin kouluihin. Huomion arvoista onkin, että kontaktit tuntuivat olevan tässä kysymyksessä merkityksellisempiä kuin esimerkiksi kokemus tai osaaminen.

Työnhakijan ammattitaito ja osaaminen vaikuttavat työnantajien rekrytointipäätökseen (Parpo, 2007, s. 53). Myös tähän tutkimukseen osallistuneet luokanopettajat kokivat, että puutteellinen työkokemus ja osaaminen olivat vaikeuttaneet heidän työnhakuaan ja työllistymistään opettajan tehtäviin. Opettajan työssä vaaditaan laajaa osaamista sekä tietoja ja taitoja, joita on kuvattu OVET-hankkeen moniulotteisessa opettajan osaamisen mallissa (Heikkilä ym., 2020). Tämän tutkimuksen osallistujien vastauksissa korostui erityisesti mallissa esitelty tietoperustaan, eli muun muassa oppiaineiden sisältöjen hallintaan liittyvä osaaminen ja sen puute. Vastauksista nousi esimerkiksi puukäsityön ja musiikin oppiaineet, joiden sisältöjen hallitsemista olisi tarvittu työpaikan saamiseksi. Myös riittämättömän työkokemuksen koettiin vaikeuttavan työnhaun onnistumista. Aiempi tutkimus tukee tätä (Parpo, 2007, s. 61). Opettajan työssä tarvitaan käytännöllistä tietoa, joka kertyy

opetustilanteissa ja niiden reflektoinnin kautta (Heikkilä ym., 2020). Työkokemuksen määrä saattaa siis olla yhteydessä opettajan ammattitaitoon.

Useat vastaajat kertoivat, että heiltä puuttui sellaisten oppiaineiden pätevyys, joita ilmoitetuissa työpaikoissa olisi vaadittu. Myös epätavallisia ainepätevyyspareja pidettiin työnhakua hankaloittavana asiana. Opiskelijan voi olla hankalaa tietää opettajaksi vasta opiskellessaan, minkälaista osaamista työpaikoissa vaaditaan. Vastauksista ilmeni myös, että opettajankoulutuslaitos ei ollut opiskeluaikoina tarjonnut riittävää ohjausta opettajan työhakemusten täyttämiseen. Työllistymisen hankaluuksia voitaisiin mahdollisesti ehkäistä jo varhaisessa vaiheessa tarjoamalla opettajankoulutuksessa riittävästi tietoa työhausta ja ammattiryhmän työllisyystilanteesta.

Alojen työmarkkinatilanne vaihtelee alueittain (Larja & Peltonen, 2022, s. 9). Alueellisella vaihtelulla voi olla vaikutusta siihen, kuinka helppoa työhaussa on onnistua tietyllä työnhakualueella. Useimmat tähän tutkimukseen osallistuneista eivät olleet halukkaita muuttamaan toiselle paikkakunnalle töiden perässä. Suurin osa heistä perusteli asiaa sillä, että perhe ja esimerkiksi puolison työt olivat nykyisellä paikkakunnalla. Tiettyyn paikkaan kiinnittymisellä on todettu olevan positiivinen yhteys tyytyväisyyteen elämästä (Lewicka, 2011, s. 705). Luokanopettajan ammattiryhmän tämänhetkisestä alueellisesta työmarkkinatilanteesta tai mahdollisesta kohtaanto-ongelmasta Suomessa ei löydy tutkimustietoa. Tämän tutkimuksen vastauksista nousi kuitenkin yksittäisiä kokemuksia siitä, että tietyillä alueilla on hankalampaa työllistyä kuin toisilla.

Kyselyn vastauksissa nousi esille, että useat vastaajat olivat olleet työttöminä kesällä. On yleistä, että luokanopettajan työssä vakituisen viran sijasta tarjotaan määräaikaista työtä kevääseen saakka, ja kesän ajaksi työsuhde katkeaa (Heikkinen ym., 2013, s. 39). Tällöin kesän ajan joutuu olemaan työttömänä, ja työsuhteen jatko voi olla epäselvä. Määräaikaisten työsuhteiden ketjuttaminen herätti kyselyyn vastanneissa tunteita, ja esimerkiksi uupumus ja stressi jatkuvasta työhausta oli yleistä. Stressin tiedetäänkin lisääntyvän työttömänä (Linn ym., 1985).

Osa tutkimuksen osallistujista kertoi luonteeseensa ja persoonallisuuteensa liittyvien tekijöiden vaikeuttaneen työnhakua. Yksi heistä koki olevansa liian ujo verrattuna muihin. Aiemman tutkimuksen valossa tiedetään, että yksilön persoonallisuus ja sen piirteet saattavat

olla yksi työttömyyden pitkittymisen taustalla vaikuttava tekijä (Maunu ym., 2023, s. 10). Viinikaisen aiempaa tutkimusta kokoavassa kirjallisuuskatsauksessa (2012, s. 293) käy ilmi, että moni piirre, kuten avoimuus ja tunnollisuus, ovat ensisijaisesti yhteydessä esimerkiksi koulutukseen, terveyteen tai ammatinvalintaan, ja siten välillisesti myös työelämään ja työmarkkina-asemaan. Ulospäinsuuntautuneisuus ja hyvä itsetunto ovat tutkimusten mukaan yhteydessä parempaan palkkatasoon. Lisäksi persoonallisuus voi vaikuttaa yksilön aktiivisuuteen työnhaussa. (Viinikainen, 2012, s. 293.)

OVET-hankkeen moniulotteisessa opettajan osaamisen mallissa (Heikkilä ym., 2020) yksi osa-alueista on sosiaaliset taidot, joihin lukeutuvat muun muassa vuorovaikutus- ja tunnetaidot. Opettajat heijastavat työssään tunnetilojaan oppilaisiin. Tiedetään, että opettajan ahdistuneisuus ja hermostuneisuus voi siirtyä oppilaisiin ja vaikuttaa siten heidän käytökseensä. Korkeampi ekstroversio on positiivisesti yhteydessä esimerkiksi vuorovaikutukseen, herkkyyteen ja sosiaalisen tuen tarjoamiseen. (Jörg ym., 2019, s. 169.) Persoonallisuuden suuri merkitys opettajan työssä voi selittää osaltaan sitä, miksi tutkimuksen vastaajat kokivat persoonallisuuden piirteet haasteena työnhaussa.

Rekrytointitilanteissa tapahtuu syrjintää sen lainvastaisuudesta huolimatta. Usein syrjintä on huomaamatonta, ja voi pohjautua esimerkiksi rekrytoijien syrjiviin asenteisiin. Koska syrjintää ei usein tehdä avoimesti, sitä voi olla hankalaa havaita tai siihen puuttua. (Kanninen & Virkola, 2021, s. 18.) Tämän tutkimuksen osallistujat olivat kokeneet syrjintää etenkin ikänsä vuoksi. Ikäsyrjinnän taustalla voi olla monenlaisia tekijöitä. Esimerkiksi yksi vastaaja mainitsi ikäsyrjinnän ohessa sen, että työkokemus voi joiltain osin olla vanhentunutta, mikä saattaa vaikuttaa työpaikan saamiseen. Vanhentuneen ammattitaidon mahdollinen vaikutus työnhaun onnistumiseen on tiedostettu myös aiemmassa tutkimuksessa (Alasalmi ym., 2019, s. 7). Esimerkiksi digitalisaatio on omalta osaltaan muuttanut opettajan työnkuvaa (Opetusalan Ammattijärjestö OAJ, 2019). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa on tämän myötä tapahtunut muutoksia, joilla voidaan tukea oppilaiden digitaalisen osaamisen kehitystä (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, 2014). Jos on valmistunut opettajaksi vuosia tai vuosikymmeniä sitten, eikä viimeaikaista työkokemusta opettamisesta ole, ei tarvittavaa ajantasaista osaamista digitaalisten työvälineiden käyttämisestä ole välttämättä kertynyt. Tällä saattaa olla vaikutusta rekrytoijien mielikuviin hakijasta.

Yksittäisistä vastauksista nousi myös, että naissukupuoli koettiin työnhakua hankaloittavana tekijänä. Aiemman tutkimuksen mukaan syrjintäkokemukset työnhaussa on yleisempiä naisilla kuin miehillä. Sukupuoleen kohdistuvaa syrjintää oli kokenut 4,5 % naisista ja 0,4 % miehistä. Esimerkiksi perheellisyyteen tai raskauteen perustuvaa syrjintää esiintyi naisilla miehiä useammin. (Jokinen ym., 2018.) Suomessa opettajakunta on naisvaltainen, ja vuonna 2019 naisten osuus kaikista opettajista oli 78 % (Honkala & Komppa, 2020, s. 11). Suomessa luovuttiin opettajankoulutuksen mieskiintiöstä vuonna 1989, minkä jälkeen miesopettajien osuus kaikista opettajista laski (Mankki & Rähä, 2020, s. 6–7). Valintakiintiöiden palauttamista tai mahdollisten lisäpisteiden antamista opettajankoulutukseen hakeville miehille on pohdittu (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2012, s. 46). Mieskiintiö asettaisi kuitenkin opettajan työstä haaveilevat eriarvoiseen asemaan sukupuolen perusteella. On myös syytä tarkastella opettajien epätasaisen sukupuolijakauman vaikutusta rekrytointivalintoihin ja arvioida, millä tavoin se tulisi ottaa huomioon.

Vastaajien tulevaisuusnäkyistä heijastui tyytymättömyys nykyiseen tilanteeseen. Neljä vastaajista ei uskonut, että tulisi saamaan luokanopettajan töitä jossain vaiheessa. Näillä vastaajilla työttömyysjakso oli kestänyt vähintään seitsemän kuukautta. Lisäksi vain yksi vastaajista vastasi luottavansa itseensä työnhakijana monivalintakysymyksessä, missä tiedusteltiin vastaajien ajatuksia ja tunteita tulevaisuuden työnhausta. Työttömyys saattaakin laskea yksilön itsetuntoa, jolloin usko tulevaisuuteen voi olla heikentynyt (Mäkilä, 2021).

Tässä tutkimuksessa näkyi luokanopettajien kiinnostus alanvaihtoa kohtaan. Määräaikaiset työsuhteet ja jatkuva töiden hakeminen koettiin uuvuttavana, mikä voi johtaa ajatukseen siitä, että alan vaihtaminen olisi parempi ratkaisu. Vuonna 2013 alanvaihtoa harkitsevia yleissivistävän koulutuksen opettajia oli kaksi kymmenestä (Honkimäki ym., 2013, s. 38). Vuonna 2021 OAJ:n teettämässä kyselyssä alanvaihtoa harkitsevia luokanopettajia oli kuusi kymmenestä. Muutokseen osasyynä voi olla kyselyn aikaan koronaviruksesta seuranneet poikkeusolosuhteet. 85 prosenttia vastaajista kertoi alanvaihtoaikeiden syyksi työn kuormittavuuden. Näiden lisäksi syitä oli esimerkiksi työmäärän lisääntyminen ja palkkataso. (Opetusalan Ammattijärjestö OAJ, 2021.) Myös määräaikaisten työsuhteiden tiedetään olevan yhteydessä opettajien alanvaihtoon (Jokinen ym., 2014, s. 16).

5.2 Luotettavuus

Tutkimuksen otantaa miettiessä oli tärkeää pohtia, kuinka vastaajat voidaan tavoittaa. Pelkästään tällä hetkellä työttömiä luokanopettajia on melko vähän, joten juuri heiltä vastauksen saaminen tutkimukseen oli epävarmaa. Sen vuoksi tutkimuksen otantaa oli aiheellista laajentaa myös heihin, jotka ovat aikaisemmin olleet työttöminä luokanopettajaksi valmistumisensa jälkeen.

Tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, jossa oli sekä avoimia-, että monivalintakysymyksiä, mikä voi vaikuttaa käytettynä menetelmänä tutkimuksen tuloksiin. Avoimia kysymyksiä oli yhdeksän, ja jo tutkimuslomakkeen laatimisvaiheessa oli pohdittava, kuinka monta kysymystä kyselyyn voi laittaa, jotta vastaajat jaksavat vastata kyselyyn mahdollisimman kattavasti ja loppuun saakka. Pohdittavana oli myös se, onko tämän tutkimuksen kannalta järkevämpää kerätä aineisto haastatteluilla, jolloin yksittäiseltä vastaajalta voisi mahdollisesti saada suullisesti enemmän näkemyksiä ja kokemuksia aiheista. Lisäksi haastattelututkimuksessa haastattelijan on mahdollista joustavammin esimerkiksi toistaa kysymys, selventää epäselvät asiat ja keskustella vastaajan kanssa. (Sarajärvi & Tuomi, 2018, s. 84.) Tällöin yksittäisiä vastauksia ei välttämättä tarvitsisi hylätä. Kuitenkin lopulta työttömyyden ajateltiin olevan aiheena niin sensitiivinen (Mäkilä, 2021), että vastaajalle voisi olla miellyttävämpää vastata kysymyksiin nimettömästi ilman kontaktia tutkijan kanssa.

Ennen kyselylomakkeen lähettämistä, se esiteltiin kolmella henkilöllä. Henkilöt eivät kuuluneet tutkimuksen kohderyhmään. Sillä olisi voinut olla merkitystä tutkimuksen luotettavuuden kannalta, sillä kohderyhmään kuulumattomat henkilöt eivät välttämättä pysty asettumaan kohderyhmän asemaan ja kysymysten aihepiiri voi olla heille vieras. Tällöin he eivät pysty täysin arvioimaan kyselylomakkeen sisältöä.

Kyselylomake lähetettiin Facebookissa erilaisiin ryhmiin, missä ajateltiin mahdollisesti olevan tutkimuksen otantaan kuuluvia henkilöitä. Tutkimuksen luotettavuutta pohdittaessa on tärkeää nostaa esille, että vastaajien ollessa täysin anonyymeja, ei voida olla varmoja siitä, että vastaajat todella kuuluivat kerrottuun kohderyhmään. Ei myöskään voida tietää, ovatko vastaajat vastanneet kysymyksiin rehellisesti. Tämä vaikuttaa osaltaan tutkimuksen tulosten luotettavuuteen.

Tutkimukseen vastasi yhteensä 19 vastaajaa. Otannan ollessa näin pieni ei voida tehdä yleistyksiä vastausten perusteella. Vastaukset antoivat kuitenkin kuvaa siitä, minkälaisia kokemuksia ja ajatuksia luokanopettajaksi valmistuneilla voi olla työttömyydestä, mihin tutkimuksessa pyrittiinkin. Näinkin pienellä otannalla vastaajien kokemuksissa oli yhteneväisyyksiä ja aineiston perusteella voitiin muodostaa selkeitä teemoja.

Tutkimuksen tuloksiin voi vaikuttaa se, että otantana oli sekä tällä hetkellä työttömänä olevat luokanopettajat, että ne, jotka ovat joskus aikaisemmin olleet luokanopettajaksi valmistumisensa jälkeen työttöminä. Lisäksi on mahdollista, että jos työttömyysjaksosta on kauan aikaa, muistot siitä ovat hämärtyneet. Vastaajien valmistumisvuosi vaihteli aina vuodesta 1979 vuoteen 2023. Tämän 44 vuoden aikana työnhaussa on voinut tapahtua muutoksia, ja työmarkkinatilanne vaihdella.

Tutkimuksessa kysyttiin vastaajien asuinpaikkakuntaa. Kyselylomaketta tehtäessä otannan ajateltiin vielä olevan vain tällä hetkellä työttömänä olevat luokanopettajat. Silloin ajateltiin, että asuinpaikkakunnalla saattaisi olla merkitystä työllisyystilanteeseen, esimerkiksi jos kyseessä on paikkakunta, missä on opettajankoulutuslaitos ja työllistyminen sen takia saattaisi olla haastavampaa. Vastauksia kerättyä huomattiin, että asuinpaikkakunta oli tutkimuksen kannalta epärelevantti tieto. Otanta oli laajennettu ennen kyselyn lähettämistä myös heihin, jotka olivat aikaisemmin luokanopettajaksi valmistumisensa jälkeen olleet työttöminä. Tässä tapauksessa kysymys ”Asuinpaikkakuntasi?” kertoi vain sen, missä vastaaja sillä hetkellä asui, mutta ei välttämättä kerro sitä, missä vastaaja on asunut työttömyysjaksonsa aikana. Tämän vuoksi tätä kysymystä ei voitu huomioida tutkimustuloksia raportoitaessa.

Toisen tutkimusongelman asettelu vaihdettiin tulosten analysointivaiheessa. Aikaisemmin tutkimusongelma oli aseteltu näin: ”Millaisia tulevaisuusnäkyviä työttömillä luokanopettajilla on?” Tuloksia analysoitaessa havaittiin, että myös aikaisemmin työttömänä olleet vastaajat olivat vastanneet kysymykseen. Tämän vuoksi tutkimusongelman asettelua vaihdettiin. Lopulta se oli ”Millaisia tulevaisuusnäkyviä työtä hakevilla luokanopettajilla on?” Tämä olisi voitu välttää kyselylomakkeen tekovaiheessa, jos tulevaisuusnäkyviä koskevien kysymysten asettelussa olisi huomioitu myös aiemmin työttömänä olleet vastaajat.

5.3 Jatkotutkimusehdotukset

Tämän tutkimuksen aihe rajattiin koskemaan nimenomaan työhaun haasteita. Tutkimusta voisi tehdä jatkossa myös neutraalisti työhaun kokemuksista yleisesti tai työhaun onnistumisista. Tutkimusta olisi mahdollista laajentaa vielä niin, että vastauksia kerättäisiin useammilta paikkakunnilta ja suurennettaisiin tutkimuksen otoskokoa. Näin voitaisiin saada vielä laajempaa kuvaa luokanopettajien työhaun haasteista.

Tässä tutkimuksessa otantana oli sekä tällä hetkellä työttöminä olevia, että aikaisemmin työttömänä olleita luokanopettajaksi valmistuneita. Tutkimuksen kannalta olisi voinut olla mielekästä tutkia pelkästään tutkimushetkellä työttöminä olevia henkilöitä. Silloin olisi ollut mahdollista saada kokonaisvaltaisemmin kuvaa juuri tämän hetken työllisyystilanteesta, ja huomio olisi voinut kiinnittyä juuri tällä hetkellä vallitseviin ongelmiin liittyen luokanopettajien työllistymiseen ja työnhakuun.

Luokanopettajien työttömyyttä on tärkeää tutkia. Ammatinvalintaansa pohtiville nuorille ja aikuisille on tärkeää tarjota faktoihin perustuvaa tietoa luokanopettajien työllistymisestä, sillä alan työllisyystilanne saattaa olla asia, mikä vaikuttaa uraa suunnitellessa. Luokanopettajan työn vetovoimaisuutta on tärkeää ylläpitää (Töytäri, 2020, s. 17), ja sen vuoksi jatkotutkimusta olisikin aiheellista tehdä yleisesti aiheen ympäriltä, ja pohtia millaisin keinoin luokanopettajien työttömyyttä, kuin myös muita ongelmia alalla voitaisiin vähentää.

Luokanopettajan työttömyyteen liittyy vahvasti määräaikaiset työsuhteet ja kesätyöttömyys, kuten tämänkin tutkimuksen vastauksista nousi esiin. Lainsäädännön mukaan määräaikaisten palvelussuhteiden tulisi olla poikkeuksia, ja OAJ:n tulkinnan mukaan myös määräaikaisille opettajille tulisi maksaa kesän ajalta palkkaa (Opetusalan Ammattijärjestö OAJ, ei pvm.). Nämä asiat eivät kuitenkaan aina toteudu työnantajan puolelta, joten siksi asiaa on tärkeää nostaa esille, jotta keskustelua, ja mahdollisia muutoksia voitaisiin synnyttää. Jatkuvat määräaikaiset työt voivat vaikuttaa opettajan työssä jaksamiseen ja sitä kautta työssä suoriutumiseen ja työhön sitoutumiseen (Korkeakivi, 2019). Sen vuoksi luokanopettajien työssä jaksamista ja hyvinvointia on tärkeää tutkia ja kehittää.

Tässä tutkimuksessa muutamat vastaajat kokivat tarvitsevansa lisäkoulutusta työnhakemiseen tai muutoin työnhakutaitonsa puutteellisiksi. Yksi vastaaja koki, ettei luokanopettajaopinnoissa tarjota tarpeeksi tietoa ja tukea työnhakuun. Voisikin siis olla

mielekäästä tutkia tarkemmin, missä määrin suomalaisissa luokanopettajien
koulutusohjelmissa tarjotaan tietoa ja osaamista opettajan työhakemusten täyttämiseen.

Lähteet

- Aalto, A., Elovainio, M., Heponiemi, T., Keskimäki, I., Sinervo, T., & Wahlström, M. (2008). Katsaus työttömyyden ja terveyden välisiin yhteyksiin. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 14/2008. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö.
- Alasalmi, J., Alimov N., Ansala L., Busk H., Huhtala V.-V., Kekäläinen A., Keskinen P., Ruuskanen O.-P., Vuori L. (2019). Työttömyyden laajat kustannukset yhteiskunnalle. Valto. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161296>
- Chadi, A. (2010). How to Distinguish Voluntary from Involuntary Unemployment: On the Relationship between the Willingness to Work and Unemployment-Induced Unhappiness. *Kyklos*, 63(3), 317–329. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6435.2010.00476.x>
- Cohen, L., Morrison, K., & Manion, L. (2007). *Research Methods in Education* (6. painos). Taylor & Francis Routledge.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education* (8. painos). Routledge.
- Elinkeinoelämän Keskusliitto. (2018). Vain joka kymmenes tekee ilmoituksen kokemastaan ikäsyrjinnästä työelämässä. <https://ek.fi/ajankohtaista/tiedotteet/vain-joka-kymmenes-tekee-ilmoituksen-kokemastaan-ikasyrjinnasta-tyoelamassa/>
- Eronen, E. (29.3.2024). Työttömyysturvan leikkaukset tulevat voimaan maanantaina: tuki voi pudota jopa 390 euroa kuussa. Yle Uutiset. <https://yle.fi/a/74-20081351>
- Ervasti, H. (2004). Työttömyys ja koettu hyvinvointi. Deprivaatioteorian, insentiviteorian ja selviytymisnäkökulman vertailua. *Janus Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti*, 12(3), 298–318. <https://journal.fi/janus/article/view/50282>
- Eskola, A. (1975). *Sosiologian tutkimusmenetelmät*. (2. painos). Werner Söderström Osakeyhtiön kirjapaino.
- Graetz, B. (1993). Health consequences of employment and unemployment: Longitudinal evidence for young men and women. *Social Science & Medicine*, 36(6), 715–724. [https://doi.org/10.1016/0277-9536\(93\)90032-y](https://doi.org/10.1016/0277-9536(93)90032-y)
- Heikkilä, M., Heikkinen-Jokilahti, K., Husu, J., Laine, A., Lappalainen, K., Lähtenmäki, M., Metsäpelto, R-L., Mikkilä-Erdmann, M., Poikkeus, A-M. & Warinowski, A. (2020). Conceptual framework of teaching quality: A Multidimensional Adapted Process Model of Teaching. <https://doi.org/10.31234/osf.io/52tcv>
- Heikkinen, H., Jokinen, H., & Tynjälä, P. (2013). Opettajankoulutuksesta opettajan työhön - uuden opettajan haasteita ja tukimuotoja. Teoksessa J. Hakala & K. Kiviniemi (toim.), Vuorovaikutuksen jännitteitä ja oppimisen säröjä. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/48383/978-951-39-5376-8.pdf?sequence=1#page=38>
- Honkala, S. & Komppa, T. (2020). Opettajat ja rehtorit Suomessa 2019: Esi- ja perusopetuksen opettajat. Raportit ja selvitykset 2020:11. Helsinki: Opetushallitus.

- <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opettajat-ja-rehitorit-suomessa-2019-esi-ja-perusopetuksen-opettajat>
- Honkimäki, S., Jokinen, H., Miettinen, M., Taajamo, M., Valkonen, S., Välijärvi, J. & Weissmann K. (2013). Pedagoginen asiantuntijuus liikkeessä -hankkeen tulokset. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42778/978-951-39-5557-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Hult, M., Pietilä, A.-M. & Saaranen, T. (2016). Työttömien kokemuksia terveydestä ja hyvinvoinnista: haastattelututkimus. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*, 53(2), 113. <https://journal.fi/sla/article/view/56917>
- Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK). (Ei pvm.). Tutkimuseettinen Neuvottelukunta. <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>
- Jokinen, E., Korvajärvi, P., Leinonen, M., Lipiäinen, L., Nätti, J., Ojala, S., Otonkorpi-Lehtoranta, K., Pietiläinen, M. & Viitasalo N. (2018). Työssä koettu syrjintä ja myöhempi työura: Loppuraportti. Työsuojelurahaston tutkimushanke 2015–2017. <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/102975>
- Jokinen, H., Taajamo, M. & Välijärvi, J. (2014). Pedagoginen asiantuntijuus liikkeessä ja muutoksessa – huomisen haasteita. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-6021-6>
- Juhila, K. (2021a). Koodaaminen. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>
- Juhila, K. (2021b). Teemoittelu. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>
- Juuti, P. & Puusa, A. (toim.). (2020). Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Gaudeamus.
- Jörg, V., Kim, L. & Klassen, R. M. (2019). A Meta-Analysis of the effects of teacher personality on teacher effectiveness and burnout. *Educational Psychology Review*, 31(1), 163–195. <https://doi.org/10.1007/s10648-018-9458-2>
- Kanninen, O., & Virkola, T. (2021). Rekrytointisyrjintä ja sen vastaiset keinot. Valto. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163080>
- Karjalainen, J., & Karjalainen, V. (2010). Kuntouttava työtoiminta - aktiivista sosiaalipolitiikkaa vai työllisyyspolitiikkaa? Empiirinen tutkimus pääkaupunkiseudulta. <https://www.julkari.fi/handle/10024/80039>
- Kauppinen, T., Kokko, R.-L., & Saikku, P. (2010). Työttömyys ja huono-osaisuuden kasautuminen. Teoksessa M. Vaaramaa, P. Moisio & S. Karvonen (toim.), *Suomalaisten hyvinvointi 2010*. 234–250. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80297/8cec7cec-5cf3-4209-ba7a0334ecdb6e1d.pdf?sequence=1#page=235>
- Korkeakivi, R. (22.3.2019). Määräaikaisen opettajan tulevaisuus on lukuvuoden mittainen. *Opettaja.fi*. <https://www.opettaja.fi/tyossa/maaraaikaisen-opettajan-tulevaisuus-on-lukuvuoden-mittainen/>

- Kroft, K., Lange, F., & Notowidigdo, M. J. (2013). Duration dependence and labor market conditions: Evidence from a field experiment. *The Quarterly Journal of Economics*, 128(3), 1123–1167. <https://www.jstor.org/stable/26372520>
- Larja, L. & Peltonen J. (2023). Työvoiman saatavuus, työvoimapula, ja kohtaanto-ongelmat vuonna 2022: Työvoimatietokartat -hankkeen loppuraportti. Valto.
- Lewicka, M. (2011). On the Varieties of People's Relationships with Places: Hummon's Typology Revisited. *Environment and Behavior* 43(5), 676–709. <https://doi-org.ezproxy.utu.fi/10.1177/0013916510364917>
- Linn, M. W., Sandifer, R., & Stein, S. (1985). Effects of unemployment on mental and physical health. *American Journal of Public Health*, 75(5), 502–506. <https://doi.org/10.2105/ajph.75.5.502>
- Mankki, V. & Rähkä, P. (2020). Opettajankoulutuksen opiskelijavalintojen uudistamisen jatkumo. *Kasvatus & Aika*, 14(3). <https://doi.org/10.33350/ka.90951>
- Maunu, T., Räisänen, H., & Tuomaala, M. (2023). Pitkä työttömyys. Valto. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164842>
- Mäkilä, A. (2021). Diaagnosina työtön. *Historiallinen Aikakauskirja*, 119(2), 238–251. <https://journal.fi/haik/article/view/140809>
- Opettajista ylitarjontaa yliopistokaupungeissa. (15.8.2010). Yle. <https://yle.fi/a/3-5614568>
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ. (28.9.2021). Dramaattinen muutos: Jo kuusi kymmenestä opettajasta harkitsee alanvaihtoa. <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/2021/alanvaihtokysely-09-21/>
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ. (2019). Toimivaa digitalisaatiota! <https://www.oaj.fi/ajankohtaista/julkaisut/2019/toimivaa-digitalisaatiota/>
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ. (ei pvm.). Työelämäopas, Opettajan työ ja määräaikaisuus. <https://www.oaj.fi/tyoelamaopas/maaraaikaisuus/>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2012). Ehdotus valtioneuvoston strategiaksi koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:28. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75345>
- Opetus ja tiede -työttömyyskassa. (ei pvm.). Toimintakertomus ja tilinpäätös 1.1.2022-31.12.2022 <https://opetusjatiede.fi/wp-content/uploads/2023/06/Toimintakertomus-ja-tilinpaatos-1.1.2022-31.12.2022.pdf>
- Parpo, A. (2007). Työllistymisen esteet. <https://www.julkari.fi/handle/10024/77021>
- Paukkeri, M. (2.12.2023). Työttömyysturvan muutokset kirpaisevat myös korkeakoulutettuja – katso kolme esimerkkiä. Yle Uutiset. <https://yle.fi/a/74-20062472>
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. (2014). Helsinki: Opetushallitus.
- Puhakka, O. (2017). Korkeakoulutettujen työnhaun ja työllistymisen tuen tarpeet - “Ei pakottamista, vaan tsemppaamista ja joustavia mahdollisuuksia”. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0551-2>
- Sarajärvi, A., Tuomi, J. (2018). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tilastokeskus. (ei pvm.). Käsitteet. <https://www.stat.fi/meta/kas/tyoton.html>
- Tilastokeskus. (2023). Työnvälitystilasto. <https://www.stat.fi/tilasto/tyonv>

- Törnudd, N. (22.1.2024). Oikeus-kansleri: Työttömyys-turvan muutosten vaikutuksia ei ole arvioitu tarpeeksi hyvin. Helsingin Sanomat. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000010137142.html>
- Töytäri, A., Vahtivuori-Hänninen, S. & Vesalainen M. (2020). Opettajat ja rehtorit Suomessa 2019: Opettajatarpeet nyt ja tulevaisuudessa. Raportit ja selvitykset 2020:22a. Helsinki: Opetushallitus. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opettajat-ja-rehtorit-suomessa-2019-opettajatarpeet-nyt-ja>
- Ylistö, S. (2015). Miksi työnhaku ei kiinnosta? Työelämän tutkimus, 13(2), 119–121. <https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/87069/45996>

Liitteet

Liite 1. Webropol-kyselylomake

Työttömien luokanopettajien kokemuksia työnhaun haasteista

Hei!

Olemme kaksi luokanopettajaopiskelijaa Turun yliopistosta. Teemme kandidaatintutkielmaa työttömien luokanopettajien kokemuksista työnhaun haasteista. Tutkimus toteutetaan kyselylomakkeella, joka sisältää 13 kysymystä.

Voit vastata kyselyyn, jos nämä ehdot täyttyvät kohdallasi:

Olet valmistunut luokanopettajaksi (KM), ja olet tällä hetkellä, tai aiemmin valmistumisesi jälkeen ollut työttömänä.

Olet hakenut työttömyytesi aikana opettajan töitä, ja olisit kiinnostunut vähintään yhden lukukauden mittaisesta vakituisesta tai määräaikaisesta työsuhteesta.

Tässä tutkimuksessa työttömäksi määritellään henkilö, joka on työtä vailla, on etsinyt työtä aktiivisesti viimeisen neljän viikon aikana palkansaajana tai yrittäjänä ja voisi vastaanottaa työtä kahden viikon kuluessa. Myös henkilö, joka on työtä vailla ja odottaa sovitun työn alkamista kahden viikon kuluessa, luetaan työttömäksi. (Tilastokeskus)

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja sen voi keskeyttää missä vaiheessa tahansa.

Vastaukset annetaan täysin anonymisti eikä yksittäisiä vastaajia voida tunnistaa kyselyn perusteella. Vastauksia käsitellään ja säilytetään luottamuksellisesti kahden vuoden ajan.

Tämän jälkeen vastaukset hävitetään asianmukaisesti. Vastaamalla kyselyyn hyväksyt, että vastauksiasi käytetään osana kandidaatintutkielmaa ja mahdollisesti Pro gradu –tutkielmaa.

Tietosuojailmoitukseen pääset tutustumaan täältä:

<https://seafile.utu.fi/f/c2e08f430929454fa318/>

Kiitos kyselyyn vastanneille!

Ystävällisin terveisin,

Jasmine Kortelahti (jrkort.utu.fi) ja Siiri Putaansuu (sievpu@utu.fi)

- 1. Asuinpaikkakuntasi***

- 2. Milloin työttömyysjaksosi on ollut ja kuinka kauan se on kestänyt?***

- 3. Mikä on halukkuutesi hakea töitä toiselta paikkakunnalta ja muuttaa töiden perässä?***

- 4. Valmistumisvuosi luokanopettajaksi***

- 5. Kuinka kauan olet työskennellyt luokanopettajana?***

- 6. Kerro koulutustaustastasi. Voit kertoa esimerkiksi muista mahdollisista pätevyyksistä, täydennyskoulutuksista jne.***

- 7. Oletko tehnyt opettajan sijaisuuksia opettajaopintojesi aikana?***
  - Kyllä
  - En

- 8. Koetko, että opintojen aikana tehdyistä sijaisuuksista on ollut työnhaun kannalta hyötyä? Jos, niin millaista?***

- 9. Millaiset seikat ovat hankaloittaneet työnhakua? Valitse kolme sinulle tärkeintä. Voit myös avata näitä tarkemmin seuraavassa kohdassa.**
  - Ei tarpeeksi pätevyys-/lisäkoulutusta
  - Riittämätön kokemus opettamisesta työpaikan saamiseksi
  - Työnhakujärjestelmät tai lomakkeet ovat hankalia
  - Liian vähän työpaikkoja avoinna omalla hakualueella
  - Ei tarpeeksi verkostoja mahdollisiin työpaikkoihin
  - Jatkuvat epäonnistumiset lannistavat, eikä sen vuoksi jaksa panostaa hakemiseen
  - Epäselkeät ja/tai puutteelliset tiedot työpaikkailmoituksissa
  - Ei ole aikaa jättää työhakemuksia
  - Ei ole riittävästi osaamista hyvän työhakemuksen tekemiseen
  - Joku muu, mikä?

10. Kerro lisää siitä, millaisia haasteita olet kohdannut työnhaussa? Mitkä tekijät ovat vaikeuttaneet työpaikan saamista? Kerro vapaasti kokemuksistasi.*

11. Mitä ajatuksia/tunteita tulevaisuuden työnhaku sinussa herättää? Voit valita useita.*

- Uskon saavani luokanopettajan työpaikan jossain vaiheessa
- Työnhaku tuntuu toivottomalta
- En usko, että tulen saamaan töitä luokanopettajana
- Luotan itseeni työnhakijana
- Työnhaku ei herätä erityisiä tunteita
- Työskentelen tällä hetkellä luokanopettajana, eikä kysymys koske minua
- Joku muu, mikä?

12. Valitse vaihtoehdot, jotka kuvaavat parhaiten omaa tilannettasi.*

- Olen harkinnut uudelleenkouluttautuvani toiselle alalle
- Olisin kiinnostunut lisäkoulutuksista luokanopettajan töihin liittyen
- Yritän kerryttää työkokemusta tekemällä luokanopettajan sijaisuuksia
- Olisin kiinnostunut työnhaun valmennuksista, joilla voisin parantaa työhakemuksiani
- Aion jatkaa luokanopettajan töiden hakemista entiseen malliin
- Työskentelen tällä hetkellä luokanopettajana, eikä kysymys koske minua
- Joku muu, mikä?

13. Millaisia suunnitelmia sinulla on tulevaisuuden työnhakusi suhteen? (Kysymys ei koske sinua, jos työskentelet tällä hetkellä luokanopettajana.)

Liite 2. Tietosuojailmoitus

Rekisterin nimi	Työttömien luokanopettajien kokemuksia työnhaun haasteista
Rekisterinpitäjä	Siiri Putaansuu ja Jasmine Kortelahti sievpu@utu.fi , jrkort@utu.fi Turun Yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Opettajankoulutuslaitos, Assistentinkatu 5, 20500 Turku
Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja käsittelyn oikeusperuste	Teemme tutkimusta Turun Yliopistossa kandidaatin tutkielmaamme varten. Kandidaatin tutkielmaamme varten keräämme aineistoa kyselylomakkeen avulla opettajien kokemuksista työnhausta.
Tutkielman ohjaaja	Iina Männikkö, iina.mannikko@utu.fi
Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuojaasetuksen 6 artiklan mukaisena käsittelyperuste	Käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten (yleinen etu 6 art. 1 e- kohta) Käsittely perustuu yliopistolain (558/2007) 2§:ssä asetettuun yliopiston tehtävään ja sen toteuttamiseen yleisen edun nimissä.
Rekisteriin tallennetaan rekisteröidystä seuraavia tietoja	Kyselyssä kerätään tieto asuinpaikkakunnasta sekä tietoja kyselyyn vastanneiden koulutustaustasta.
Henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät	Tietoja ei siirretä eikä luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle.
Tiedot tietojen siirrosta kolmansiin maihin	Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.
Henkilötietojen säilytysaika	Aineisto arkistoidaan Turun Yliopiston Seafileen. Alkuperäinen kysely hävitetään tietoturvallisesti. Aineisto tuhoetaan viimeistään kahden vuoden kuluttua.
Rekisteröidyn oikeudet	Rekisteröidyllä on oikeus pyytää pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää tietojensa oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa niiden käsittelyä. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta tieteellisessä tutkimustarkoituksessa silloin, kun poisto-oikeus todennäköisesti estää käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti. Poistooikeuden toteuttamista arvioidaan tapauskohtaisesti. Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle
Tiedot siitä, mistä henkilötiedot ovat saatu	Tiedot kerätään suoraan vapaaehtoisesti tutkimukseen osallistuneilta.